

Laki

saamelaiskäräjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 18 e—18 i, 23 a, 26 b, 26 d, 27 a, 42 a ja 42 b §,
sellaisina kuin ne ovat, 18 e—18 i, 42 a ja 42 b § laissa 1725/1995, 23 a ja 26 d § laissa 1279/2002, 26 b § laeissa 1279/2002 ja 852/2020, sekä 27 a § laeissa 1279/2002 ja 335/2020,
muutetaan 1—4, 4 a, 5—16, 18, 18 a, 18 d, 19—25, 25 a, 26, 26 a, 27—31, 31 a, 31 c, 31 h, 32, 34, 35, 38—40 ja 40 c §, 5 luvun otsikko, 41 §, 6 luvun otsikko sekä 42 ja 43 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1, 21, 22, 24, 25, 25 a, 26, 26 a, 27, 28, 31, 31 a, 31 c, 31 h, 34, 35 ja 40 c § laissa 1279/2002, 4 a § laissa 335/2020, 5, 13, 15, 20, 30 ja 43 § osaksi laissa 1279/2002, 9 § osaksi laissa 626/2011, 16, 18 a, 18 d ja 42 § laissa 1725/1995, 18 § osaksi laissa 1026/2003, 23 § laeissa 1279/2002 ja 335/2020, 40 § laeissa 1279/2002 ja 852/2020 sekä 41 § laissa 852/2020, sekä
lisätään lakiin uusi 9 a, 9 b, 17 a, 17 b, 25 b, 41 a—41 m, 43 a ja 43 b § sekä liite seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Saamelaisilla alkuperäiskansana on itsemääräämisoikeutensa toteuttamiseksi saamelaisten kotiseutualueella omaa kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Tähän itsehallintoon kuuluvia tehtäviä varten saamelaiset valitsevat itsemääräämisoikeuttaan toteuttaen vaaleilla keskuudestaan saamelaiskäräjät.

Saamelaiskäräjät toimii oikeusministeriön hallinnonalalla.

2 §

Valtion taloudellinen vastuu

Valtion talousarviossa on varattava riittävä määräraha tässä laissa tarkoitettuihin tehtäviin.

3 §

Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon

Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon on henkilöllä, joka pitää itseään saamelaisena, edellyttäen että:

- 1) henkilö itse tai ainakin yksi hänen vanhemmistaan, isovanhemmistaan tai isoisovanhemmistaan on oppinut saamen kielen ensimmäisenä kielenään; tai
- 2) ainakin yksi hänen vanhemmistaan on merkitty tai on ollut merkittynä äänioikeutetuksi 1. tammikuuta 2027 tai sen jälkeen järjestetyissä saamelaiskäräjien vaaleissa.

Vaaliluetteloon merkitsemisen edellytyksenä on myös, että tässä laissa säädetyt ikää, kansalaisuutta ja väestökirjanpitoa koskevat äänioikeuden muut vaatimukset täyttyvät.

4 §

Saamelaisten kotiseutualue

Saamelaisten kotiseutualueella tarkoitetaan tämän lain liitteenä olevaan karttaan merkittyä aluetta, joka käsittää Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueet sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevan Lapin paliskunnan alueen.

4 a §

Hallinto-oikeudellisten säädösten soveltaminen

Saamelaiskäräjiin ja sen toimielimiin sovelletaan hallintolakia (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), arkistolakia (831/1994) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 luku

Saamelaiskäräjien tehtävät

5 §

Saamelaiskäräjien yleinen toimivalta

Saamelaiskäräjien tehtävänä on päättää saamelaisten omaa kieltä, kulttuuria ja asemaa alkuperäiskansana koskevista asioista ja hoitaa näihin liittyviä tehtäviä. Muissa asioissa saamelaiskäräjät edistää saamelaisten itsemääräämisoikeuden toteutumista.

Saamelaisten itsemääräämisoikeuden toteuttamiseksi saamelaiskäräjät osallistuu neuvottelu- ja yhteistoimintavelvoitteen mukaisesti 9 §:ssä tarkoitettujen asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Tehtäviinsä kuuluvissa asioissa saamelaiskäräjät voi tehdä viranomaisille aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja, kehittää ja hallinnoida saamelaiskulttuuria sekä myöntää rahoitusta.

Saamen kielen ja kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen turvaamiseksi saamelaiskäräjät toimii saamelaisopetuksen ja -koulutuksen asiantuntijana ja edistää niiden kehittämistä kokonaisuutena.

Toimivaltaansa kuuluvissa asioissa saamelaiskäräjät käyttää päätösvaltaa siten kuin tässä laissa tai erikseen muualla laissa säädetään.

Tehtäviinsä kuuluvissa asioissa saamelaiskäräjien on osaltaan turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Saamelaiskäräjien on kohdeltava kaikkia ihmisiä yhdenvertaisesti ja sukupuolten tasa-arvoa edistäen sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Saamelaiskäräjät vahvistaa toimintaansa varten työjärjestyksen.

6 §

Saamelaisten edustaminen

Saamelaiskäräjät edustaa saamelaisia kansallisissa ja kansainvälisissä tehtävissään.

7 §

Kertomus

Saamelaiskäräjät laatii vuosittain eduskunnalle kertomuksen siitä, mitä merkittävää on tapahtunut saamelaisia koskevien asioiden kehityksessä. Kertomus voi sisältää ehdotuksia saamelaisten oikeuksien turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

8 §

Määrärahojen jakaminen

Saamelaiskäräjät päättää saamelaiskäräjien omaan toimintaan osoitettujen varojen käytöstä. Saamelaiskäräjien päätökseen varojen käytöstä omaan toimintaan ei saa hakea muutosta valittamalla.

Saamelaiskäräjät päättää saamelaiskäräjien kautta myönnettävistä avustuksista. Tehtävää hoitaessaan saamelaiskäräjät toimii valtionapuviranomaisena. Saamelaiskäräjien kautta myönnettävien avustusten on kuuluttava saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevan itsehallinnon piiriin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä saamelaiskäräjien kautta myönnettävien avustusten jakoa koskevista menettelyistä.

Saamelaiskäräjien myöntämiin avustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

9 §

Yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite

Viranomaiset ja muut julkisia hallintotehtäviä hoitavat neuvottelevat saamelaiskäräjien kanssa valmisteltaessa lainsäädäntöä, hallinnollisia päätöksiä ja muita toimenpiteitä, joilla voi olla erityinen merkitys saamelaisille, pyrkimyksenä saavuttaa yksimielisyys saamelaiskäräjien kanssa tai saada saamelaiskäräjien suostumus ennen päätöksentekoa. Yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite koskee saamelaisten kotiseutualueella toteutettavia tai vaikutuksiltaan sinne ulottuvia sekä muita erityisesti saamelaisten kieleen tai kulttuuriin taikka heidän asemaansa tai oikeuksiinsa alkuperäiskansana vaikuttavia toimenpiteitä, jotka koskevat:

- 1) alueidenkäyttöä;
- 2) valtionmaan, suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, suojelutoimien toteuttamista, vuokrausta ja luovutusta;
- 3) kaivosmineraaleja sisältävän esiintymän etsintää ja hyödyntämistä sekä valtion maa- ja vesialueilla tapahtuvaa kullanhuhdonta;
- 4) saamelaisten kulttuurimuotoon kuuluvan elinkeinon lainsäädännöllistä tai hallinnollista muutosta;
- 5) luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutosta käsitteleviä toimia;
- 6) saamenkielisen varhaiskasvatuksen sekä saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen kehittämistä;
- 7) saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toteuttamista ja kehittämistä;
- 8) saamelaiskäräjien resurssien ja muiden toimintaedellytysten turvaamista ja kehittämistä; taikka
- 9) muuta vastaavaa saamelaisten kieleen, kulttuuriin tai heidän asemaansa tai oikeuksiinsa alkuperäiskansana vaikuttavaa asiaa.

9 a §

Saamelaisten oikeuksien huomioon ottaminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa

Viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien tulee 9 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suunnitellessaan ja toteuttaessaan käytettävissä olevin keinoin:

- 1) edistää saamen kielten ylläpitämistä ja kehittämistä sekä saamelaisten oikeutta ja edellytyksiä ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan mukaan lukien perinteisiä elinkeinojaan; ja
- 2) vähentää toimenpiteistään aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia saamen kielille sekä saamelaisten oikeudelle ja edellytyksille ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan mukaan lukien perinteisiä elinkeinojaan.

9 b §

Menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa

Viranomaiset ja muut julkisia hallintotehtäviä hoitavat ilmoittavat saamelaiskäräjille mahdollisimman pian aloittaessaan työskentelyn 9 §:ssä tarkoitetuissa asioissa. Jos kyse on jatkuvaluonteisesta toiminnasta, ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen neuvotteluiden järjestämistä. Viranomaiset ja muut julkisia hallintotehtäviä hoitavat ilmoittavat saamelaiskäräjille, mihin määräpäivään mennessä saamelaiskäräjien tulee ilmoittaa halukkuudesta neuvotella asiasta. Määräajan tulee olla kohtuullinen ja siinä voidaan huomioida asian kiireellisyys.

Tilaisuuden käyttämättä jättäminen ei estä viranomaista tai julkista hallintotehtävää hoitavaa jatkamasta asian käsittelyä.

Saamelaiskäräjillä on oikeus saada kirjallinen selvitys asiasta mukaan lukien 9 a §:ssä tarkoitetuista seikoista ja niihin liittyvistä suunnitelmista ennen neuvotteluja. Saamelaiskäräjille tulee varata kohtuullinen aika valmistautua neuvotteluihin. Yhteistoiminta tulee käynnistää ja neuvottelut käydä vilpittömin mielin ja oikea-aikaisesti niin, että asian lopputulokseen on mahdollisuus vaikuttaa ennen asian ratkaisemista.

Käydyistä neuvotteluista on laadittava pöytäkirja. Pöytäkirjaan kirjataan osapuolten näkemykset asiasta sekä neuvottelujen lopputulos.

10 §

Kokoonpano ja toimikausi

Saamelaiskäräjiin kuuluu 21 jäsentä ja neljä varajäsentä, jotka valitaan saamelaiskäräjien vaaleilla neljän vuoden toimikaudeksi, joka alkaa vaalivuoden joulukuun 1 päivänä. Saamelaiskäräjissä tulee olla vähintään kaksi jäsentä ja yksi varajäsen Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnasta sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueelta. Loput 13 jäsentä valitaan äänimäärän perusteella, kuitenkin siten, että vähintään viiden jäsenen on oltava saamelaisten kotiseutualueelta.

Valtioneuvosto määrää saamelaiskäräjien vaalien tuloksen perusteella saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet tehtäviinsä, myöntää pyynnöstä eron tehtävästä ja määrää mainittujen vaalien tuloksen perusteella uuden jäsenen ja varajäsenen sen tilalle, joka on vaalikauden aikana lakannut olemasta jäsen tai varajäsen.

Saamelaiskäräjien jäsenen tai varajäsenen menettäessä 22 §:ssä tarkoitettun vaalikelpoisuuden tehtävänsä valtioneuvoston on saamelaiskäräjien aloitteesta todettava hänen luottamustoimensa lakanneeksi.

11 §

Saamelaiskäräjien puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Saamelaiskäräjät valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Valinnasta on välittömästi ilmoitettava oikeusministeriölle.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat toimivat tehtävissään päätoimisesti.

12 §

Kokousten koollekutsuminen

Saamelaiskäräjien kokous päättää kokoustensa pidosta. Kokous on lisäksi kutsuttava koolle, jos puheenjohtaja tai hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai kolmasosa jäsenistä niin vaatii tietyn asian käsittelyä varten.

Jos saamelaisten kotiseutualueen kunnasta tai alueelta valittu jäsen ei voi osallistua kokoukseen, hänen tilalleen on kutsuttava samasta kunnasta tai alueelta valittu varajäsen.

13 §

Saamelaiskäräjien hallitus

Saamelaiskäräjät valitsee keskuudestaan hallituksen, jossa on puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa sekä enintään viisi muuta jäsentä. Saamelaiskäräjät valitsee keskuudestaan hallitukseen kaksi varajäsentä. Valinnasta on välittömästi ilmoitettava oikeusministeriölle.

Vaalivuonna toimiva hallitus jatkaa tehtävässään, kunnes uusi hallitus on vaalien jälkeen valittu.

Hallitus valmistelee asiat saamelaiskäräjien kokoukselle ja toimeenpanee käräjien päätökset siten kuin työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

Saamelaiskäräjien työjärjestyksessä voidaan määrätä hallituksen jäsenen tehtävän päätoimisuudesta.

Saamelaiskäräjien hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalilautakunnan tai muutoksenhakulautakunnan jäsen tai varajäsen.

14 §

Muut toimielimet

Saamelaiskäräjät asettaa kulloinkin vaalikauden alussa vaalilautakunnan 4 luvussa tarkoitettuja vaaleja varten. Käräjät voi asettaa myös muita toimielimiä saamelaisten omaa kieltään ja kulttuuriaan koskevaan itsehallintoon kuuluvien asioiden hoitamiseksi.

Saamelaiskäräjien vaaliluetteloasioiden muutoksenhakulautakunnasta (*muutoksenhakulautakunta*) säädetään 5 luvussa.

15 §

Toimivallan käyttö

Saamelaiskäräjien kokous sekä hallitus ja muut toimielimet käyttävät käräjille kuuluvaa toimivaltaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään ja saamelaiskäräjien työjärjestyksessä määrätään.

Saamelaiskäräjien kokous päättää periaatteellisesti merkittävistä ja laajakantoisista asioista, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Toimivaltaa ei saa siirtää 5 §:n 6 momentissa, 7 §:ssä, 10 §:n 3 momentissa sekä 11—14, 18 b, 18 c, 18 j, 20, 25 b, 26 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa asioissa.

16 §

Toimistot ja henkilöstö

Saamelaiskäräjillä on toimistoja sekä virka- ja työsopimussuhteista henkilöstöä sen mukaan kuin siitä saamelaiskäräjien työjärjestyksessä tarkemmin määrätään. Saamen kielen toimistosta säädetään erikseen.

Saamelaiskäräjien virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteeseen sovelletaan, mitä valtion virkamiehistä, viroista ja virkasuhteesta säädetään ja määrätään.

Henkilöstön palvelussuhteen ehtoista ja niiden määräytymisestä on vastaavasti voimassa, mitä valtion palvelussuhteen ehtoista ja niiden määräytymisestä säädetään, määrätään tai sovitaan.

17 a §

Kokoukseen osallistuminen teknistä tiedonvälitystapaa käyttäen

Saamelaiskäräjien työjärjestyksessä voidaan määrätä, että kokoukseen voi osallistua käyttäen videoneuvottelua tai muuta soveltuvaa teknistä tiedonvälitystapaa.

Työjärjestyksessä voidaan antaa tarkemmat määräykset teknistä tiedonvälitystapaa käytettäessä noudatettavasta menettelystä.

17 b §

Aloiteoikeus

Vähintään kahdellasadallaviidelläkymmenellä viimeksi toimitetuissa saamelaiskäräjävaaleissa äänioikeutetulla saamelaisella on oikeus tehdä saamelaiskäräjille aloite käräjien tehtäviin kuuluvassa asiassa.

Tarkemmat määräykset aloiteoikeuden käyttämisessä noudatettavasta menettelystä ja aloitteen käsittelemisestä annetaan työjärjestyksessä.

18 §

Asioiden käsittely

Saamelaiskäräjien kokous ja muu toimielin on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on saapuvilla.

Saamelaiskäräjien ja sen asettaman toimielimen jäsen on esteellinen ottamaan osaa sellaisen päätöksen tekemiseen, joka koskee henkilökohtaisesti häntä tai hänen hallintolain 28 §:n 2 momentissa tarkoitettua lähisukulaistaan tai sellaiseen mainitun pykälän 3 momentin mukaan rinnastettavaa henkilöä.

Asiat ratkaistaan saamelaiskäräjillä enemmistö päätöksellä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Vaaleissa katsotaan valituksi se, joka saa eniten ääniä. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

18 a §

Kirjanpito

Saamelaiskäräjien kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kirjanpitolakia (1336/1997).

18 d §

Tilintarkastuskertomus

Tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 6 §:ssä säädetyistä määräajasta poiketen tilintarkastajan on annettava kultakin tilikaudelta toukokuun loppuun mennessä saamelaiskäräjien hallitukselle kirjallinen tilintarkastuskertomus, jonka tulee, sen lisäksi mitä tilintarkastuslaissa säädetään, sisältää lausunto siitä, ovatko valtionavustuksen käytöstä toimintakertomuksessa annetut tiedot oikeita.

19 §

Vaalivuosi ja vaalipiiri

Saamelaiskäräjien vaaleja varten maa on yhtenä vaalipiirinä.
Saamelaiskäräjien vaalit toimitetaan joka neljäs vuosi (*vaalivuosi*).

20 §

Vaalilautakunta

Vaalilautakunta päättää hakemuksesta henkilön merkitsemisestä vaaliluetteloon ja laatii vaaliluettelon. Vaalilautakunta toimeenpääsee saamelaiskäräjien vaalit siten kuin tässä laissa säädetään.

Vaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä, joista kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Vaalilautakunnassa tulee olla jäsen ja varajäsen Inarin, Utsjoen ja Enontekiön kunnista sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueelta. Vaalilautakunnassa tulee myös olla saamen kielilain (1086/2003) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen saamen kielten asiantuntemus.

Saamelaiskäräjien hallituksen jäsen tai varajäsen tai muutoksenhakulautakunnan jäsen tai varajäsen ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä.

21 §

Äänioikeus

Saamelaiskäräjien vaaliluetteloon merkitsemisen edellytyksenä on henkilön asuinpaikkaan katsomatta sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään, että henkilö täyttää viimeistään vaalitoimituksen viimeisenä päivänä 18 vuotta ja että hän on Suomen kansalainen tai hänellä on ulkomaan kansalaisena ollut kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Suomessa silloin, kun hakemus vaaliluetteloon ottamisesta on viimeistään tehtävä.

22 §

Vaalikelpoisuus

Saamelaiskäräjien vaaleissa on vaalikelpoinen jokainen äänioikeutettu, joka on suostunut ehdokkaaksi ja joka ei ole vajaavaltainen.

Ehdokkaana ei voi olla vaalilautakunnan tai muutoksenhakulautakunnan jäsen tai varajäsen.

23 §

Vaaliluettelo

Vaalilautakunta laatii äänioikeutetuista vaaliluettelon. Vaalilautakunta on vaaliluettelon rekisterinpitäjä.

Vaaliluetteloon merkitään kunnittain aakkoselliseen järjestykseen jokaisen äänioikeutetun nimi ja henkilötunnus sekä kotikunta ja osoite, jos ne ovat tiedossa. Vaalilautakunta voi käyttää väestötietojärjestelmän tietoja vaaliluettelon laatimisessa. Kotikuntaa ja osoitetta ei kuitenkaan saa merkitä vaaliluetteloon, jos nämä tiedot ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 31 kohdan mukaan salassa pidettäviä tai jos henkilön kohdalle väestötietojärjestelmään on talletettu väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 36 §:ssä tarkoitettu turvakielto.

Vaaliluetteloon on hakemuksesta otettava äänioikeutettu henkilö. Edellytyksenä vaalioikeuksien käyttämiselle lähinnä seuraavissa saamelaiskäräjien vaaleissa on, että hakemus tehdään viimeistään vaalivuotta edeltävän syyskuun loppuun mennessä.

Edellisissä vaaleissa vaaliluetteloon merkitty henkilö otetaan vaaliluetteloon ilman hakemusta, mikäli hän täyttää voimassa olevassa laissa säädettyt vaaliluetteloon merkitsemisen edellytykset. Henkilöä ei kuitenkaan merkitä vaaliluetteloon, jos hän ilmoittaa vaalilautakunnalle, ettei halua tulla siihen merkityksi. Vaaliluettelon laatimisen yhteydessä vaalilautakunta voi omasta aloitteestaan ottaa lisäksi huomioon 1 päivänä tammikuuta 2027 tai sen jälkeen järjestetyissä saamelaiskäräjien vaaleissa vaaliluetteloon merkityn äänioikeutetun edellisten vaalien jälkeen äänioikeusiän saavuttaneen lapsen ja 21 §:ssä säädettyyn ajankohtaan mennessä äänioikeusiän saavuttavan lapsen. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin ottaa vaaliluetteloon vasta sen jälkeen, kun hän on kirjallisesti ilmoittanut vaalilautakunnalle pitävänsä itseään saamelaisena 3 §:n 1 momentin mukaisesti.

Vaalilautakunta vahvistaa ja allekirjoittaa vaaliluettelon viimeistään vaalivuotta edeltävän joulukuun viimeisenä päivänä. Vaalilautakunnan päätökseen vaaliluettelon vahvistamisesta ei saa hakea muutosta valittamalla.

24 §

Ilmoituskortti ja päätös

Vaalilautakunta laatii jokaisesta vaaliluetteloon otetusta henkilöstä ilmoituskortin, josta ilmenevät äänioikeutetusta vaaliluetteloon otetut tiedot, vaaliluettelon nähtävänä pitäminen, vaaleissa äänestäminen sekä vaalipäivä ja 31 a §:ssä säädetty oikeus äänestää vaalipäivänä, ja vaalilautakunnan osoite.

Vaalilautakunta lähettää ilmoituskortin kullekin äänioikeutetulle, jonka osoite on tiedossa, hyvissä ajoin ennen vaaliluettelon asettamista nähtäville.

Vaalilautakunnan päätös siitä, että henkilöä ei merkitä vaaliluetteloon, samoin kuin päätös, jolla vaalilautakunta on jättänyt tutkimatta henkilön pyynnön tulla otetuksi vaaliluetteloon taikka ilmoituksen, ettei halua tulla siihen merkityksi, lähetetään asianomaiselle hyvissä ajoin ennen vaaliluettelon asettamista nähtäville.

25 §

Vaaliluettelon nähtävänä pitäminen

Vaalilautakunta asettaa vaaliluettelon tai siinä olevat tiedot henkilötunnuksia lukuun ottamatta nähtäville siten, että nähtävänä pitämistä koskevan ajan päättymisestä on aikaa vaalien toimittamiseen vähintään kuusi kuukautta.

Vaaliluettelo pidetään nähtävänä 10 perättäisenä arkipäivänä, joihin ei lasketa lauantaita.

Vaaliluettelon nähtävänä pitämiseen noudatetaan, mitä hallintolain 62 §:ssä säädetään yleistiedoksiannosta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

25 a §

Vaaliluettelon julkisuus

Jokaisella on oikeus tutustua vaaliluetteloon ja sen laatimiseen liittyviin asiakirjoihin sinä aikana, kun vaaliluettelo pidetään nähtävänä. Vaaliluettelo ja sen laatimiseen liittyviä asiakirjoja ei saa antaa jäljennettäväksi tai kuvattaviksi eikä niistä saa antaa jäljennöksiä. Vaaliluetteloon merkityllä on kuitenkin oikeus saada maksutta ote hänestä vaaliluetteloon otetuista tiedoista. Asianosaisen oikeudesta saada tietoa asian käsittelyyn liittyvistä asiakirjoista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:ssä.

Vaaliluettelo sekä sellaiset vaaliluettelon laatimiseen liittyvät asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön etnisestä alkuperästä, on pidettävä salassa muuna kuin 1 momentissa tarkoitettuna aikana. Salassapitovelvollisuus ei estä tiedon antamista saamelaiskäräjille saamelaiskäräjien toimielinten jäsenten ja varajäsenten valintaa tai aloiteoikeuden käytön selvittämistä varten eikä sille, joka tarvitsee tietoa äänioikeutensa selvittämistä varten.

Vaaliluettelon laatimiseen liittyvien asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

25 b §

Vaaliluettelossa olevan virheen korjaaminen

Vaalilautakunta voi korjata virheen vaaliluettelossa omasta aloitteestaan tai äänioikeutetun vaatimuksesta. Vaatimus on kuitenkin tehtävä 14 päivän kuluessa vaaliluettelon nähtävillä pitämisestä koskevan ajan päättymisestä. Muutokset on tehtävä viimeistään kaksi kuukautta ennen vaalitoimituksen aloittamista.

Jos henkilö lisätään vaaliluetteloon, hänelle on viipymättä lähetettävä 24 §:ssä tarkoitettu ilmoituskortti.

Jos vaaliluettelossa oleva virheellinen merkintä korjataan, korjauksesta on viipymättä ilmoitettava asianomaiselle henkilölle, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

26 §

Oikaisuvaatimus vaaliluetteloä koskevasta päätöksestä

Joka katsoo, että hänet on oikeudettomasti jätetty pois vaaliluettelosta, saa vaatia vaaliluetteloä koskevaan päätökseen oikaisua vaalilautakunnalta. Vaalilautakunnalle osoitettu oikaisuvaatimus on toimitettava vaalilautakunnalle 14 päivän kuluessa vaaliluettelon nähtävillä pitämistä koskevan ajan päättymisestä.

Jos vaalilautakunnalle toimitettava oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa muutoksenhakulautakuntaan, oikaisuvaatimusta ei jätetä tutkimatta. Oikaisuvaatimus on muutoksenhakulautakunnasta viipymättä toimitettava vaalilautakunnalle.

Jos vaalilautakunta päättää, että henkilö otetaan vaaliluetteloon, vaalilautakunta lähettää hänelle viipymättä 24 §:ssä äänioikeutetuille tarkoitetun ilmoituskortin.

Muutoksenhausta oikaisuvaatimusta koskevaan päätökseen säädetään 41 l §:ssä.

26 a §

Äänestäminen muutoksenhakuelimen päätöksen perusteella

Henkilölle, joka ennen ääntenlaskennan aloittamista esittää vaalilautakunnalle tai vaalipäivänä vaalitoimikunnalle muutoksenhakuelimen lainvoimaisen päätöksen äänioikeudestaan, varataan tilaisuus saada vaaliasiakirjat ja äänestää.

Henkilö on velvollinen luovuttamaan vaalilautakunnalle tai vastaavasti vaalitoimikunnalle päätöksen tai sen oikeaksi todistetun jäljennöksen vaaliluetteloon asiasta tehtävää merkintää varten.

27 §

Ehdokasasettelu ja ehdokasluettelo

Ehdokkaan saamelaiskäräjien vaaleihin saa asettaa vähintään kolmen äänioikeutetun perustama valitsijayhdistys, jolla on oltava asiamies ja vara-asiames.

Kukin äänioikeutettu saa osallistua vain yhden ehdokkaan asettamiseen. Jos henkilö kuuluu kahteen tai useampaan valitsijayhdistykseen, vaalilautakunnan on poistettava hänen nimensä niistä kaikista.

Valitsijayhdistyksen tulee tehdä ehdokashakemus vaalilautakunnalle viimeistään 31 päivänä ja sitä koskevat täydennykset viimeistään 27 päivänä ennen vaalitoimituksen aloittamista.

Vaalilautakunnan on laadittava ehdokasluettelo viimeistään 21 päivänä ennen vaalitoimituksen aloittamista. Ehdokasluettelo on julkaistava, lähetettävä vaaliasiamiehille ja pidettävä vaalien ajan nähtävänä.

Vaalilautakunnan päätökseen ehdokasluettelosta ei saa hakea erikseen muutosta.

28 §

Vaalitoimitus

Saamelaiskäräjien vaalit toimitetaan elokuun viimeisen täyden viikon maanantaista alkavan kuuden viikon aikana. Vaalit toimitetaan postin välityksellä tai toimittamalla äänestyslippu muutoin kuin postitse vaalilautakunnan ilmoittamaan paikkaan. Vaalit toimitetaan saamelaisten kotiseutualueella myös vaalipäivän äänestyksenä.

Vaalien toimittamisesta on julkisesti kuulutettava.

29 §

Vaaliasiakirjat

Vaalilautakunnan on viipymättä vaalitoimituksen alkamisen jälkeen todisteellisesti toimitettava jokaiselle äänioikeutetulle, jonka osoite on tiedossa, vaalilautakunnan leimalla varustettu äänestyslippu, vaalikuori, lähetekirje, lähetekuori, ehdokasluettelo ja äänestysohje (*vaaliasiakirjat*).

Äänioikeutetulle, joka ei ole postitse saanut vaaliasiakirjoja tai jolta ne jostakin syystä muutoin puuttuvat, tulee varata mahdollisuus saada vaaliasiakirjat vaalilautakunnan toimistosta, jostakin vaalipäivän äänestyspaikasta tai vaalilautakunnan ilmoittamasta muusta paikasta.

Äänestysohjeessa tulee mainita vaalilautakunnan toimiston ja muiden paikkojen, joista vaaliasiakirjat voidaan saada ja joihin ne voidaan toimittaa, käyntiosoitteet ja aukioloajat sekä vaalipäivän äänestyspaikkojen käyntiosoitteet ja aukioloajat.

30 §

Äänestäminen postin välityksellä

Äänioikeutettu voi käyttää äänioikeuttaan saatuaan vaaliasiakirjat. Äänestäjän on selvästi merkittävä äänestyslippuun sen ehdokkaan numero, jonka hyväksi hän antaa äänensä.

Äänestäminen on suoritettu, kun äänioikeutettu on jättänyt äänestyslipun sisältävän suljetun vaalikuoren ja täyttämänsä ja allekirjoittamansa vaalilautakunnalle osoitetun lähetekirjeen lähetekuoreen suljettuina todisteellisesti postin kuljetettavaksi. Jos äänestäjä liittää mukaan ilmoituskorttinsa, hänen ei tarvitse merkitä lähetekirjeeseen muuta kuin allekirjoituksensa.

Ääntenlaskennan aloittamiseen mennessä vaalilautakunnalle postitse saapuneet äänet otetaan huomioon ääntenlaskennassa.

31 §

Äänestäminen toimittamalla lähetekuori vaalilautakunnalle muutoin kuin postitse

Äänioikeutettu tai hänen valtuuttamansa henkilö voi toimittaa 30 §:ssä tarkoitetut vaaliasiakirjat lähetekuoreessa myös vaalilautakunnan toimistoon tai vaalilautakunnan ilmoittamaan muuhun paikkaan vaalien neljännen täyden viikon maanantain ja kuudennen täyden viikon sunnuntain välisenä aikana sekä vaalipäivänä minkä hyvänsä äänestyspaikan vaalitoimikunnalle.

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että sen toimipisteisiin ja sen ilmoittamiin muihin paikkoihin jätetyt vaaliasiakirjat säilytetään vaalisalaisuuden turvaavalla tavalla ja että ne toimitetaan turvallisesti vaalilautakunnan Inarin toimistoon ennen ääntenlaskennan aloittamista.

31 a §

Vaalipäivän äänestys

Vaalipäivän äänestys järjestetään vaalien toimittamisen kuudennen viikon sunnuntaina.

Vaalipäivän äänestys toimitetaan yhtäaikaaisesti jokaisessa saamelaiden kotiseutualueen kunnassa. Kussakin kunnassa on vähintään yksi äänestyspaikka.

Äänioikeutettu saa äänestää 31 g §:ssä tarkoitetulla tavalla vain siinä saamelaiden kotiseutualueen kunnassa, joka on merkitty vaaliluetteloon hänen kotikunnakseen.

Äänestys on järjestettävä niin, että vaalisalaisuus säilyy.

31 c §

Vaalitoimikunta

Vaalilautakunnan tulee hyvissä ajoin ennen vaaleja asettaa kutakin äänestyspaikkaa varten vaalitoimikunta, johon kuuluu kolme jäsentä ja vähintään kaksi varajäsentä siten, että yksi vaalilautakunnan jäsen ja hänen henkilökohtainen varajäsenensä ovat vaalitoimikunnan jäsenenä ja varajäsenenä. Saamelaiskäräjien vaalien ehdokas ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä.

Vaalitoimikunnan puheenjohtajana toimii vaalilautakuntaa edustava jäsen. Varapuheenjohtajan vaalitoimikunta valitsee tarvittaessa keskuudestaan.

Vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä.

31 h §

Vaalipäivän äänestyksen päätyminen ja vaalipöytäkirja

Vaalipäivän äänestyksen päättymisen jälkeen vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että sinetöity vaaliurna ja äänestysmerkinnät sisältävä äänestysalueen vaaliluettelo sekä

mahdollisesti vaalitoimikunnalle jätetyt lähetekuoret toimitetaan vaalisalaisuuden säilymisen turvaavalla tavalla ja ilman aiheutonta viivytystä vaalilautakunnan Inarin toimistoon. Lisäksi vaalitoimikunnan on huolehdittava sinetöimisivälineiden tuhoamisesta välittömästi uurnan sinetöinnin jälkeen. Vaalilautakunnan on huolehdittava vaaliuurnan ja äänestysalueen vaaliluettelon säilyttämisestä turvallisessa paikassa ääntenlaskennan aloittamiseen asti.

Vaalitoimikunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että vaalipäivän äänestyksestä pidetään pöytäkirjaa, johon merkitään:

- 1) päivä sekä kellonajat, jolloin vaalipäivän äänestys alkoi ja julistettiin päättyneeksi;
- 2) läsnä olleet vaalitoimikunnan jäsenet ja varajäsenet;
- 3) vaaliavustajat sekä äänestäjien itsensä valitsemat avustajat; sekä
- 4) äänestäneiden lukumäärä.

32 §

Äänestys hoitolaitoksessa ja kotona

Saamelaidsten kotiseutualueella sijaitsevassa laitoksessa hoidettavat sekä ne kotiseutualueella kotona hoidettavat, jotka eivät muutoin voisi äänestää ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saavat äänestää hoitopaikassaan.

Hoitopaikassa äänestystä varten vaalilautakunta määrää kyseistä kuntaa vaalilautakunnassa edustavan jäsenen ja varajäsenen vaalitoimitsijaksi ja hänen varamiehekseen. Vaalitoimitsijan varamieheksi voidaan nimetä muukin tehtävään soveltuva henkilö.

Hoitopaikassa äänestettäessä äänestyksessä on äänestäjän ja vaalitoimitsijan lisäksi oltava mukana äänestäjän valitsema tai hyväksymä saamelaiskäräjien vaaliluetteloön äänioikeutetuksi merkitty henkilö.

34 §

Ääntenlaskennan aloittaminen

Vaalilautakunta aloittaa ääntenlaskennan vaalitoimituksen jälkeisenä maanantaina kello 9. Ääntenlaskennan aloittamisen jälkeen saapuneet lähetekuoret jätetään avaamattomina huomioon ottamatta. Toimituksessa pidetään pöytäkirjaa.

Valitsijayhdistyksen asiamiehellä ja vara-asiamiehellä on oikeus olla läsnä ääntenlaskennassa.

35 §

Merkintä vaaliluetteloön

Ääntenlaskenta aloitetaan avaamalla lähetekuoret ja merkitsemällä kaikki 30 ja 31 §:ssä säädetyllä tavalla äänestäneet lähetekirjeen mukaisesti vaaliluetteloön.

Äänestys on jätettävä huomioon ottamatta:

- 1) jos äänestänyttä henkilöä ei ole merkitty vaaliluetteloön äänioikeutetuksi tai jos käy ilmi, että hän on kuollut ennen vaalitoimituksen aloittamista;
- 2) jos lähetekirje on niin puutteellinen, ettei varmasti voida todeta, kuka henkilö on äänestänyt; tai

3) jos vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva tai muu asiaton merkintä.

Jos lähetekirjeistä ilmenee, että äänioikeutettu on äänestänyt useamman kerran 30 tai 31 §:ssä tarkoitettulla tavalla, otetaan huomioon vain yksi lähetekuorista.

Muu kuin vaalipäivän äänestys on jätettävä huomioon ottamatta myös, jos äänestysalueen vaaliluetteloon tehdyistä merkinnöistä ilmenee, että asianomainen on äänestänyt vaalipäivänä 31 g §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Kun kaikki äänestäneet on merkitty vaaliluetteloon ja äänestyksessä huomioon ottamatta jätetyt vaalikuoret lähetekuorissaan on erotettu erilleen hyväksytyistä, pannaan hyväksytyt vaalikuoret avaamattomina vaaliuurna.

38 §

Vaalien tuloksen määräytyminen

Saamelaiskäräjien jäseniksi tulevat valituiksi 21 eniten ääniä saanutta ehdokasta, edellyttäen, että heidän joukossaan on vähintään 10 §:ssä säädetty määrä ehdokkaita Inarin, Utsjoen ja Enontekiön kunnista sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueelta. Jos 10 §:ssä säädetty määrät eivät täyty, tulevat kyseisestä kunnasta tai alueelta valituiksi seuraavaksi eniten ääniä saaneet ehdokkaat niin, että 10 §:n vaatimukset täyttyvät. Jos jostakin kotiseutualueen kunnasta tai alueelta ei ollut säädettyä määrää ehdokkaita, tulevat valituiksi seuraavaksi eniten ääniä saaneet ehdokkaat kotiseutualueelta.

Varajäseneksi tulee valituksi Inarin, Utsjoen ja Enontekiön kunnista sekä Sodankylän kunnan Lapin paliskunnan alueelta olevista ehdokkaista valituiksi tulleiden jälkeen seuraavaksi eniten ääniä saanut ehdokas.

Jos äänimäärät ovat yhtä suuret, ratkaistaan ehdokkaiden keskinäinen järjestys arpomalla.

Ehdokkaan kunta tai alue ääntenlaskennassa määrättyy sen mukaan, missä hänellä on ollut kotikunta ehdokkaaksi asettumisen määräjän päättymisajankohtana.

39 §

Vaalien tuloksen vahvistaminen

Vaalien tuloksen vahvistaa vaalilautakunta kolmantena päivänä ääntenlaskennan aloittamisesta pitämässään kokouksessa.

Vaalien tulos on ilmoitettava välittömästi oikeusministeriölle saamelaiskäräjien jäsenten ja varajäsenten määräämiseksi tehtäväänsä seuraavaksi toimikaudeksi.

40 §

Vaalien tulosta koskeva valitus

Äänioikeutettu, joka katsoo, että vaalien tuloksen vahvistamista koskeva vaalilautakunnan toimenpide tai päätös on lainvastainen, voi tehdä saamelaiskäräjien hallitukselle oikaisuvaatimuksen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona vaalilautakunta on vahvistanut vaalien tuloksen. Muutoksenhausta vaaliluetteloa koskevissa asioissa säädetään 5 luvussa.

Saamelaiskäräjien hallituksen on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisesti ja viimeistään ennen vaalivuoden loppua.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään 14 päivänä siitä päivästä, jona asianomainen on saanut käräjien hallituksen päätöksen tiedoksi. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Jos vaalilautakunnan 1 momentissa tarkoitettu päätös tai toimenpide on ollut lainvastainen ja tämä on vaikuttanut vaalien tulokseen, vaalien tulosta on oikaistava ja valtioneuvoston tarvittaessa määrättävä saamelaiskäräjien jäsenet ja varajäsenet vaalien oikaistun tuloksen mukaisesti.

Jos vaalien tulos ei ole oikaistavissa, vaalit on määrättävä uusittaviksi.

40 c §

Tarkemmat säännökset

Oikeusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) vaaleihin liittyvistä kuulutuksista;
- 2) vaaliluetteloon hakeutumisesta ja vaaliluettelosta poistamisesta sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä;
- 3) vaaliluettelon nähtävänä pitämisestä;
- 4) ehdokashakemuksesta ja ehdokasluettelosta;
- 5) vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä, jos kunnassa on enemmän kuin yksi vaalipäivän äänestyksen äänestyspaikka;
- 6) äänestyslipusta; sekä
- 7) vaaliasiakirjojen säilyttämisestä.

5 luku

Muutoksenhaku vaaliluetteloa koskevissa asioissa

41 §

Muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja toimivalta

Muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena saamelaiskäräjien tämän lain 26 §:n mukaisissa vaaliluetteloon ottamista ja siitä poistamista koskevissa asioissa. Saamelaiskäräjien yhteydessä toimiva muutoksenhakulautakunta on itsenäinen ja riippumaton toimielin.

41 a §

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja ja muut jäsenet

Muutoksenhakulautakuntaa johtaa puheenjohtaja, joka voi olla päätoiminen. Muutoksenhakulautakunnassa on lisäksi sivutoimisina jäseninä yksi lakimiesjäsen ja kaksi asiantuntijajäsentä. Lisäksi muutoksenhakulautakunnassa on riittävä määrä varajäseniä. Varajäsenen sovelletaan, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä. Puheenjohtajan ollessa estyneenä puheenjohtajalle säädettyä toimivaltaa käyttää muutoksenhakulautakunnan lakimiesjäsen (*varapuheenjohtaja*).

41 b §

Puheenjohtajan ja muun jäsenen kelpoisuus ja nimittäminen

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja lakimiesjäsenen tulee täyttää tuomioistuinlain (673/2016) 10 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyt tuomarin yleiset kelpoisuusvaatimukset. Muutoksenhakulautakunnan muilta jäseniltä vaaditaan oikeamielisyttä, perehtyneisyyttä muutoksenhakulautakunnan toimialaan sekä tarvittavia henkilökohtaisia ominaisuuksia. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen ei tarvitse olla merkittynä saamelaiskäräjien vaaliluetteloon.

Valtioneuvosto asettaa muutoksenhakulautakunnan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto määrää muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan virkaansa toistaiseksi ja muut sivutoimiset jäsenet toimikaudeksi. Muutoksenhakulautakunta asetetaan saamelaiskäräjien ehdotuksesta.

Saamelaiskäräjien jäsen tai varajäsen, vaalilautakunnan jäsen tai varajäsen tai saamelaiskäräjien palveluksessa oleva henkilö ei voi kuulua muutoksenhakulautakuntaan. Edellä 22 §:n mukaan ehdokkaana saamelaiskäräjien vaaleissa ei voi olla muutoksenhakulautakunnan jäsen tai varajäsen.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuuksista ilmoittamiseen sovelletaan, mitä tuomioistuinlain 17 luvun 17 §:ssä säädetään asiantuntijajäsenen velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitus annetaan oikeusministeriölle sekä tiedoksi muutoksenhakulautakunnalle. Sidonnaisuuksia koskevien tietojen rekisteröinnissä noudatetaan, mitä sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä annetussa laissa säädetään (507/2023).

41 c §

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenen paikan vapautuminen

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään sovelletaan, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään.

Jos muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan tai muun jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

41 d §

Tuomarinvakuutus

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja muun jäsenen on ryhtyessään tehtäväänsä annettava tuomarinvakuutus, jollei hän ole tehnyt sitä jo aiemmin. Tuomarinvakuutuksen antamisesta säädetään tuomioistuinlain 1 luvun 7 §:ssä.

41 e §

Puheenjohtajan ja muun jäsenen asema

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja ja muu jäsen on riippumaton tuomiovaltaa käyttäessään.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja ja muu jäsen toimii tuomarin vastuulla, josta säädetään tarkemmin tuomioistuinlain 9 luvussa.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja ja jäsen on velvollinen eroamaan tehtävästään sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

41 f §

Esittelijät

Muutoksenhakulautakunnassa on tarpeellinen määrä pää- tai sivutoimisia esittelijöitä sekä muuta henkilöstöä.

Muutoksenhakulautakunnan esittelijällä on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto. Esittelijän tehtävistä määrätään tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä.

Muutoksenhakulautakunta nimittää muutoksenhakulautakunnan esittelijät ja muun henkilöstön.

41 g §

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpano

Muutoksenhakua koskevat asiat ratkaistaan muutoksenhakulautakunnassa esittelystä täysistunnossa.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja, lakimiesjäsen ja vähintään yksi asiantuntijajäsen.

41 h §

Asian käsittely

Asian käsittelyyn muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia, jollei tässä laissa erikseen toisin säädetä. Muutoksenhakulautakunnan antama päätös on maksuton.

41 i §

Käsittelyn julkisuus

Oikeudenkäynnin julkisuudesta muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007) säädetään.

41 j §

Rahoitus

Muutoksenhakulautakunnan kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot määrätään oikeusministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

41 k §

Työjärjestys

Muutoksenhakulautakunnan organisaatiosta, työskentelystä ja henkilöstöstä määrätään tarkemmin muutoksenhakulautakunnan työjärjestyksessä, jonka muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa.

41 l §

Muutoksenhakumenettely

Muutoksenhakulautakunnalle osoitettu valitus on toimitettava vaalilautakunnalle 14 päivän kuluessa vaalilautakunnan oikaisuvaatimuksen johdosta tehdyn päätöksen tiedoksisaannista.

Vaalilautakunnan on viipymättä toimitettava valitus, asiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa valituksesta muutoksenhakulautakunnalle.

Jos vaalilautakunnalle toimitettava valitus on saapunut määräajassa muutoksenhakulautakuntaan, valitusta ei jätetä tällä perusteella tutkimatta. Valitus on tällöin toimitettava viipymättä vaalilautakunnalle.

Muutoksenhakulautakunnan on käsiteltävä valitus kiireellisenä.

Muutoksenhausta muutoksenhakulautakunnan päätökseen säädetään 41 m §:ssä.

41 m §

Jatkovalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan hakemiseen ja myöntämiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 110 ja 111 §:ssä säädetään. Valituslupaa koskevan päätöksen perustelemiseen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 112 §:n 2 momentissa säädetään. Muutoin muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

6 luku

Erinäiset säännökset

42 §

Muutoksenhaku

Saamelaiskäräjien hallituksen ja lautakunnan sekä saamelaiskäräjien asettaman muun toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla saamelaiskäräjille, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä. Saamelaiskäräjien päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

43 §

Henkilöstön ottaminen

Saamelaiskäräjät nimittää tai ottaa henkilöstönsä.

43 a §

Oikeus eläkkeeseen

Saamelaiskäräjien palveluksessa olevilla henkilöillä on oikeus eläkkeeseen ja heidän kuoltuaan heidän edunsaajillaan on oikeus perhe-eläkkeeseen valtion varoista soveltuvin osin samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevilla henkilöillä ja heidän edunsaajillaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua eläketurvan järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista saamelaiskäräjät on velvollinen suorittamaan eläkemaksun siten kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään.

Eläketurvan toimeenpanoa varten saamelaiskäräjien tulee vuosittain ilmoittaa valtiokonttorille tiedot palveluksessaan olevista henkilöistä. Tiedot ilmoitetaan valtiokonttorin antamien ohjeiden mukaisesti.

Jos eläkemaksua ei suoriteta määräajassa, valtion eläkerahastolle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Eläkemaksut ja viivästyskorot saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

43 b §

Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus

Saamelaiskäräjien tai 14 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsen taikka 18 c §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja ei saa sivulliselle luvattomasti ilmaista eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen, mitä hän tehtävää hoitaessaan on saanut tietää toisen henkilökohtaisista oloista, taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttanut saamelaiskäräjille. Sama koskee tätä lakia rikkomalla muulle aiheutettua vahinkoa.

Vahingonkorvauksen sovittelusta sekä, jos korvausvelvollisia on useita, vastuun jakautumisesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Virkamiehen ja työntekijän vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa ja muualla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2025.

Saamelaiskäräjiin, jonka toimikausi on kesken tämän lain tullessa voimaan, sovelletaan 10 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Saamelaiskäräjät, jonka toimikausi on kesken tämän lain tullessa voimaan, jatkaa tehtävässään ensimmäisten tämän lain mukaan valittujen saamelaiskäräjien toimikauden alkuun asti.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan 9 §:ssä tarkoitettuun asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 9 §:ää. Tällaiseen asiaan ei sovelleta tämän lain 9 a ja 9 b §:ää.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri

SAAMELAISTEN KOTISEUTUALUEEN KARTTA

